

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 27 päivänä heinäkuuta 2011

879/2011

Laki

tullilain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 22 päivänä heinäkuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tullilain (1466/1994) 3 §:n 1 momentti, 15, 17 ja 20 a §, 20 d §:n 1 momentti, 20 e §, 20 f §:n 1 ja 3 momentti, 20 g §:n 3 momentti, 20 i §, 43 §:n 2 ja 4 momentti sekä 47 a §,
sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti osaksi laeissa 331/1996, 241/2001 ja 774/2003, 15 § ja 20 d §:n 1 momentti laissa 1299/2003, 17 § laissa 519/2003, 20 a ja 47 a § laissa 331/1996 sekä 20 e §, 20 f §:n 1 ja 3 momentti, 20 g §:n 3 momentti ja 20 i § laissa 774/2003, sekä
lisätään lakiin uusi 20 j § seuraavasti:

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *Suomen tullialueella* aluetta, jonka muodostavat valtakunnan maa-alue, aluevedet ja ilmatila, kuitenkin niin, että tullialue ulottuu kaksi meripeninkulmaa aluemerен ulkorajaa ulommaksi, jollei asiasta ole kansainvälisesti muuta sovittu;
- 2) *yhteisön tullialueella* koodeksin 3 artiklassa tarkoitettua aluetta;
- 3) *kolmannella maalla* aluetta, joka ei kuulu yhteisön tullialueeseen;
- 4) *tullitoimenpiteellä* tullilaitoksen toimivaltaan kuuluvaa virkatointia tullirikosten esitutkintaa lukuun ottamatta;
- 5) *tullirikoksella* rikosta, joka käsittää tämän lain tai muun lain säännösten, joiden noudattamisen valvonta tai täytäntöönpano on tullilaitoksen tehtävänä, taikka näiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten rikkomista samoin kuin rikoslain 46 luvussa tarkoitettua laitonta tuontitavaraan ryhtymistä, sellaista rikoslain 32 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua kätkemisrikosta ja

muutakin sellaista säännösten rikkomista, johon sisältyy omaisuuden maahantuontia tai maastavienttiä;

6) *teknisellä valvonnalla* ennalta määräämättömään henkilö- ja tavaraliikenteeseen kohdistuvaa teknisellä laitteella tapahtuvaa katselua tai kuuntelua sekä äänen tai kuvan automaattista tallentamista;

7) *poliisiasian tietojärjestelmän teknisenä osana olevalla tutkinta- ja virkaapujärjestelmällä sekä sen arkistohakemistolla* henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 2 §:ssä tarkoitettua poliisiasian tietojärjestelmää niiden tietojen osalta, jotka tullilaitos on tallettanut tutkinnan ja virka-avun tietoihin sekä tutkinnan ja virka-avun arkistotietoihin.

15 §

Henkilönkatsastus ja muu kuin henkilön matkatavaroihin tai päällysvaatteisiin kohdistuva tarkastus voidaan 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainituissa tapauksissa kohdistaa

myös esitutkintaa suorittamatta henkilöön, jota epäillään todennäköisin syin rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta. Toimenpiteestä päättää tehtävään määrätty tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan esimiehenä toimiva tullimies. Muutoin näitä toimenpiteitä suoritettaessa noudatetaan soveltuvien osin, mitä menettelystä henkilöön kohdistuvassa etsinnässä säädetään pakkokeinolaissa (806 /2011).

17 §

Mitä poliisilain (872/2011) 2 luvun 17 §:n 1, 2 ja 5 momentissa säädetään poliisimiehen oikeudesta käyttää eräissä tapauksissa voimakeinoja, sovelletaan vastaavasti tullirikostorjunta- ja tullivalvontatehtävissä työskentelevään tullimieheen. Henkilöön, joka avustaa tullimestä tämän pyynnöstä tai suostumuksella virkatehtävän suorittamisessa, sovelletaan, mitä poliisilain 9 luvun 5 §:ssä säädetään poliisimiestä avustavan henkilön valtuuksista.

Tiedonhankinta

20 a §

Tullirikoksen selvittämiseksi voidaan käyttää telekuuntelua, tietojen hankkimista telekuuntelun sijasta, televalvontaa, suunnitelmallista tarkkailua, peiteltyä tiedonhankintaa, teknistä tarkkailua, teleosoitteen ja telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimista, valvontua läpilaskua ja salaisen pakkokeinon käytön suojaamista sen mukaan kuin pakkokeinolain 10 luvussa säädetään.

Tullirikoksen estämiseksi voidaan sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, käyttää suunnitelmallista tarkkailua, peiteltyä tiedonhankintaa, henkilön teknistä seuranta, teknistä laitetarkkailua, teleosoitteen ja telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimista ja salaisen tiedonhankinnan suojaamista sen mukaan kuin poliisilain 5 luvussa säädetään.

Peitelystä tiedonhankinnasta sekä salaisen pakkokeinon käytön ja salaisen tiedonhankinnan suojaamisesta päättää Tullihallituksen tai tullipiirin rikostorjunnasta vastaavan yksikön päällikkö. Mitä poliisilain 5 luvussa säädetään pidättämiseen oikeutetusta poliisimiehestä, sovelletaan vastaavasti myös pidättä-

miseen oikeutettuun tullimieheen ja tehtävään määrättyyn, tullirikostorjunnan esimiehenä toimivaan tullimieheen.

20 d §

Tullimiehellä on oikeus kohdistaa vakituiseen asumiseen käytetyn huoneen tai tilan ulkopuolella olevaan henkilöön taikka kulkuneuvoon tai tavaraan teknistä tarkkailua, jos sen avulla voidaan perustellusti olettaa saata- van tullirikoksen estämiseksi tarvittavia tietoja. Määräyksen toimenpiteeseen antaa tehtävään määrätty tullirikostorjunnan esimiehenä toimiva tullimies sekä yli kolme vuorokautta kestävään tekniseen kuunteluun Tullihallituksen valvontaosaston tullirikostorjunnasta vastaavan yksikön päällikkö taikka tullipiirin rikostorjunnasta vastaavan yksikön päällikkö.

20 e §

Tulliviranomaiselle voidaan tullirikoksen estämiseksi antaa lupa sellaisen henkilön hallussa olevan tai oletettavasti muuten käyttämän teleosoitteen tai telepäätelaitteen televalvontaan, jonka lausumien, uhkausten tai käyttäytymisen perusteella taikka muutoin hänen voidaan perustellusti olettaa syyllistyvän:

- 1) tullirikokseen, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta;
- 2) teleosoitetta tai telepäätelaitetta käyttäen tehtyyn tullirikokseen;
- 3) tullirikoksena pidettävään huumausainerikokseen; tai
- 4) törkeään tulliselvitysrikokseen.

Tulliviranomaisella on oikeus kohdistaa tullirikoksen estämiseksi televalvontaa henkilön suostumuksella tämän hallinnassa olevaan teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, kun jonkun voidaan lausumiensa tai muun käyttäytymisensä perusteella perustellusti olettaa syyllistyvän:

- 1) tullirikokseen, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta; tai
- 2) teleosoitetta tai telepäätelaitetta käyttäen tehtyyn tullirikokseen.

20 f §

Pakkokeinolain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu

tuomioistuimien päätää 20 e §:ssä tarkoitettua televalvonnasta sekä teknisestä kuuntelusta ja teknisestä katselusta 20 d §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, joissa tekninen kuuntelu tai katselu edellyttää tarkkailuun käytettävän laitteen sijoittamista tarkkailtavan käyttämän kulkuneuvon sisälle taikka huoneeseen tai tilaan, jossa tarkkailtava oleskelee. Asia ratkaistaan kuulematta kuunneltavan tai katseltavan tilan haltijaa. Asian käsittelystä on lisäksi soveltuvien osin voimassa, mitä poliisilain 5 luvun 2 §:n 3 momentissa, 10, 18, 20, 45, 51, 52 ja 58—60 §:ssä säädetään.

Saatuaan 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tuomioistuimien voi kieltää televalvonnan tai teknisen tarkkailun jatkamisen taikka asettaa toimenpiteen käytölle rajoituksia tai tietojen käytölle tarpeelliseksi katsomiaan ehtoja. Asian käsittelystä tuomioistuimissa on soveltuvin osin voimassa, mitä poliisilain 5 luvun 2 §:n 3 momentissa, 10, 18, 20, 45, 52 ja 57 §:ssä säädetään.

20 g §

Edellä 20 d §:ssä tarkoitettua teknisestä kuuntelusta sekä 20 f §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua televalvonnasta on toimenpiteen suorittaneen tullimiehen laadittava viipymättä pöytäkirja ja toimitettava se Tullihallitukselle.

20 i §

Edellä 20 d §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa kuuntelu- ja katselukieltojen osalta on soveltuvin osin noudatettava, mitä poliisilain 5 luvun 50 §:ssä säädetään.

Edellä 20 d ja 20 e §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa salaista tiedonhankintaa koske-

van ilmaisukiellon osalta on soveltuvin osin noudatettava, mitä poliisilain 5 luvun 48 §:ssä säädetään.

20 j §

Tullihallitus ja salaisia tiedonhankintakeinoja käyttävien yksiköiden päälliköt valvovat salaisten pakkokeinojen ja tiedonhankintakeinojen käyttöä.

Valtiovarainministeriön on annettava eduskunnan oikeusasiamiehelle vuosittain kertomus salaisten pakko- ja tiedonhankintakeinojen käytöstä ja valvonnasta.

43 §

Tullimiehellä on tulliviranomaisen suorittamassa esitutkinnassa sama oikeus ryhtyä tutkintatoimenpiteisiin ja käyttää pakkokeinoja kuin poliisimiehellä poliisiviranomaisen toimittamassa esitutkinnassa, jos 20 a §:n 1 momentista ei muuta johdu. Pidättämiseen oikeutetuista tullimiehistä säädetään pakkokeinolain 2 luvun 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa.

Jokainen, jolta otaksutaan saatavan selvitystä tullirikoksesta, on velvollinen kutsusta saapumaan esitutkintaan kuultavaksi lähimpään tullitoimipaikkaan. Muutoin saapuvillalosta säädetään esitutkintalaissa (805/2011).

47 a §

Mitä poliisilain 7 luvun 1 §:n 1 momentissa ja 3—5 §:ssä säädetään poliisin henkilöstöön kuuluvan vaitiolovelvollisuudesta ja vaitiolo-oikeudesta, sovelletaan vastaavasti myös tullilaitoksen henkilöstöön kuuluvaan rikostorjunnan osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2014.

Naantalissa 22 päivänä heinäkuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Päivi Räsänen*